

ASOCIJACIJA ZA DEMOKRATSKI PROSPERITET - Zid

**GODIŠNJI
NARATIVNI IZVJEŠTAJ 2018**

SADRŽAJ

ASOCIJACIJA ZA DEMOKRATSKI PROSPERITET – Zid	
II UVOD	3
A. Odbor direktora	3
B. Misija ADP – Zid	4
C. Djelatnost	4
III PREGLED RADA ORGANIZACIJE U 2018	5
IV PREGLED RADA ORGANIZACIJE PO REALIZOVANIM PROJEKTIMA	6

ASOCIJACIJA ZA DEMOKRATSKI PROSPERITET – Zid

ADP – Zid je započela svoj rad 1996. godine kao studentska organizacija zainteresovana za rješavanje problema studenata na Univerzitetu Crne Gore. Od tada organizacija se postepeno razvijala izgrađujući sopstveni standard kvaliteta. Danas, kao jedna od najsnažnijih organizacija civilnog društva u Crnoj Gori, razvili smo programe okrenute unapređenju kvaliteta života, razvoju i društvenoj odgovornosti svih aktera u zajednici. Svi programi koje realizujemo zasnovani su na principima nediskriminacije, doživotnog učenja i jednakih šansi za sve, kao i na vrijednostima koje afirmiše organizacija kao što su participativnost, inovativnost, kreativnost, solidarnost i aktivizam građana.

Dugih 22. godina rada je za nama, izgradili smo tim koji vjeruje da je socijalna pravda, za koju se svi zalažemo, jednako pravo svih nas građana Crne Gore.

ADP-Zid ima sertifikat • ISO 9000:2015, Sistemi menadžmenta kvalitetom.

II UVOD

Asocijacija za demokratski prosperitet – Zid (u daljem tekstu: ADP – Zid) je organizacija civilnog društva osnovana 17.12.1996.g. sa sjedištem u Podgorici, Crna Gora.

ADP – Zid ima Skupštinu i nezavisni Odbor direktora koji su upravljačka tijela organizacije. Izvršna tijela organizacije su Izvršni direktor i Programski odbor. Skupštinu čine svi članovi ADP – Zid. Nezavisni odbor direktora je nezavisni organ Asocijacije sastavljen od uglednih predstavnika zajednice, zainteresovanih za rad ADP – Zid, koji prati i ocjenjuje rad Asocijacije. Članstvo u Odboru je na volonterskoj osnovi. Izvršni direktor je lice ovlašćeno za zastupanje Asocijacije i u potpunosti je odgovoran za rad, realizaciju programa i funkcionisanje Asocijacije. Izvršni direktor se odlukom Skupštine radno angažuje po ugovoru o radu na neodređeno vrijeme. Programski odbor je izvršno tijelo formirano u funkciji realizacije ciljeva ADP-Zid. Programski odbor je direktno podređen izvršnom direktoru i u potpunosti mu odgovara za svoj rad. Rad Programskog odbora koordiniše program menadžer. Sastanke Programskog odbora saziva i vodi program menadžer. Sastanci se održavaju po potrebi, a najmanje jednom mjesečno. Program menadžera i članove Programskog odbora predlaže izvršni direktor, a bira se uglavnom iz redova stalno angažovanog osoblja ADP-Zid. Broj zaposlenih u organizaciji zavisi od mogućnosti podrške programa i kreće se između 6 i 10. Veliki broj volontera u organizaciji aktivno učestvuje u projektnim aktivnostima organizacije, a vrlo često i sami iniciraju neke od njih.

A. Odbor direktora

ADP – Zid ima nezavisni Odbor direktora koji je formiran u septembru 20012.g.

Ime i prezime	Mjesto	Profesija	E-mail
Igor Milošević	Podgorica	Program developer	igormiloseviczid@gmail.com
Olivera Komar	Podgorica	Profesorka na fakultetu Političkih nauka, UCG	olivera@defacto.me
Milan Radovanović	Beograd	Psihoterapeut	milan@entera.co.rs
Slaven Radunovic	Podgorica	Poslanik	slaven@t-com.me
Bernard Dreano	Paris	Predsjednik hCa mreže	dreano@globenet.org

B. Misija ADP – Zid

ADP-Zid je osnovan da podstiče i jača ličnu odgovornost i aktivnu participaciju mladih, organizacija i ostalih aktera u društvu kreiranjem i primjenom politika kroz društveno odgovorne programe i razvoj servisa koji doprinose obnovi i razvoju socijalnog kapitala u zajednici i unaprijeđenju kvaliteta života građana i onih koji su u riziku od socijalnog isključenja.

C. Oblasti djelovanja

U skladu sa sopstvenom misijom i novoizrađenim strateškim planom, organizacija radi i razvija svoju djelatnost u okviru 4 programa:

- Program socijalnih politika i zagovaranja
- Program pozitivnih društvenih promjena u zajednici
- Inicijative građana i mladih u zajednici
- Psihosocijalni programi

Osnovne djelatnosti Asocijacije:

- Nacionalni volonterski servis;
- Resursni centar za razvoj programa i servisa u lokalnoj zajednici;
- upravljanje radom centara u zajednici;
- socijalno preduzetništvo i razvoj programa za povećanje zapošljivosti i zapošljavanje mladih
- socijalno uključivanje različitih ciljnih grupa u potrebi;
- informativno-izdavačka djelatnost;
- priprema analiza i izvještaja o provođenju politika i predlaganje adekvatnih strateških i zakonskih akata u oblastima povezanim sa misijom i ciljevima organizacije;
- organizacija javnih programa, kampanja, kulturno-zabavnih manifestacija i svih javnih nastupa koji su u svrhu ispunjenju ciljeva Asocijacije;
- edukacija građana, nastavnog osoblja, organizacija i predstavnika javnih institucija i kompanija;
- pružanje pomoći i davanje materijalne i druge podrške drugim NVO;
- javno zastupanje građana;
- rad i saradnja sa svim sektorima društva u cilju razvoja lokalne zajednice;
- pomoć lokalnim institucijama i upravama u njihovom funkcionisanju i razvoju;
- učešće u međunarodnim inicijativama u cilju podrške procesima evropskih integracija i razvoja građanskog društva;
- pružanje usluga građanima u oblasti stanovanja, psiho-socijalne podrške, humanitarne pomoći, ekonomskog i održivog razvoja zajednice, socijalne potrebe i tretmana zavisnika;
- Primarna, sekundarna i tercijalna prevencija nehemijskih zavisnosti.

III PREGLED RADA ORGANIZACIJE PO PROGRAMIMA U 2018.

U 2018. godini ADP-Zid je realizovao niz strateških projekata, koji bi trebali da u narednom roku obezbijede rast, održivost i kvalitetno funkcionisanje programa. Na taj način postavljeni su temelji za rješavanje kritičnih pitanja postavljenih u strateškom planu i maksimiziranju uticaja programa organizacije na sve društvene aktere.

Inicijative građana i mladih u zajednici – Tokom ove godine realizovano je niz aktivnosti koje doprinose poboljšanju položaja i statusa mladih. Ova komponenta podrazumijeva rješavanje više pitanja, kao što su socijalna inkluzija mladih, obrazovanje, participacija. U ovom domenu radilo se na jačanju kapaciteta i mogućnosti mladih za učešće u razvoju zajednice kroz dobrovoljni aktivizam. Akcenat je bio na osnaživanju mladih da kroz aktivni angažman u lokalnoj zajednici postanu pokretači društvenih promjena u stvaranju boljeg, sveobuhvatnog i solidarnog društva. Pored toga, veliki broj mladih iz CG je učestvovao na različitim obukama u regionu i EU i na taj način smo doprinijeli mobilnosti mladih i njihovom osnaživanju da postanu aktivni članovi društva.

Program socijalnih politika i zagovaranja - Tokom 2018. godine urađen je Zakon o radnoj praksi, Nacionalni izvještaj o mjerama aktivne politike zapošljavanja u Crnoj Gori, realizovani su sastanci sa predstavnicima relevantnih institucija u cilju zagovaranja Zakona o obavljanju radne prakse i primjenu socijalnih inovacija u zapošljavanju; testirane su 2 socijalne inovacije; organizovan je prvi Upbeat Forum socijalnih inovacija.

Program pozitivnih društvenih promjena u zajednici – Ova godina je donijela jasno profilisanje ADP-Zida na polju rada vezanog za društvenu odgovornost preduzeća. Organizacija sebe želi profilisati kao NGO brokera koji društvenu odgovornost preduzeća prilagođava trenutnim potrebama zajednice u kojoj kompanija stvara profil. Na taj način se želi plasirati novi pristup u kreiranju društveno-odgovornih planova kompanija što obezbjeđuje njihovu veću vidljivost u zajednici, a istovremeno podržava funkcionisanje potrebnih servisa u skladu sa imidžom kompanije. Uspostavljena su i partnerstva sa kompanijama koje će predstavljati pilot fazu primjene ovog drugačijeg modela društveno-odgovornog poslovanja.

Psihosocijalni programi – Tokom godine radilo se na razvijanju preventivnog programa zavisnosti od kockanja za mlade, koje je obuhvatilo mlade, roditelje i nastavno osoblje. Pored toga razvijen je servis za karijerno informisanje i savjetovanje.

Članstvo u međunarodnim i nacionalnim mrežama:

- YouSee!
- Platforma za socijalne inovacije u zapošljavanju mladih
- hCA network
- Omladinska mreža jugoistočne Evrope – SEEYN
- YeU
- Alliance
- SCI
- IAVE
- Net-AGE
- UNITED
- IRIS network – mreža servisnih organizacija u Crnoj Gori

- Mreža za društvenu odgovornost
- Otvorena platforma

Kritična pitanja

ADP-Zid u novom strateškom planu navodi niz kritičnih pitanja na kojima treba u kontinuitetu raditi kako bi se uskladili kapaciteti organizacije sa razvojem postojećih i novih programa, maksimizirao uticaj programa organizacije na društvo i povećao nivo održivosti, moglo doprinijeti stvaranju podržavajućeg okruženja za djelovanje i rad organizacije. U cilju rješavanja ovog pitanja, projekat „Jačanje kapaciteta i mogućnosti mladih za učešće u razvoju zajednice kroz dobrovoljni aktivizam“ predstavlja jedan veoma bitan strateški projekat koji će uspostaviti osnove za rješavanje pitanja kao što su jačanje kapaciteta ADP-Zida da kao resursni volonterski servis u CG pruža usluge na kvalitetan način. Pored toga stvorit će se kontinuitet u pružanju usluga, održivost OCD servisa, maksimiziraće se uticaj rada servisa na razvoj zajednice, uvezivati ključni akteri i stvorit će se novi modeli saradnje među njima, a sa druge strane aktiviraće se građani da više participiraju u životu i razvoju sopstvene zajednice. Ovaj projekat daje i kvalitetnu bazu za povećanje vidljivosti rada organizacije i njeno pozicioniranje u društvu. „Regionalna platforma organizacija civilnog društva za zagovaranje socijalnih inovacija u oblasti zapošljavanja mladih koji su u riziku od socijalnog isključenja“, projekat koji ima za cilj unapređenje zapošljivosti mladih, ne samo u Crnoj Gori već i u zemljama Zapadnog Balkana i u Turskoj, kreiranjem kvalitetnih prijedloga i usvajanjem primjera dobre prakse. Ovaj projekat koji se sprovodi treću godinu za redom daje kvalitetnu bazu za povećanje vidljivosti rada organizacije na regionalnom i internacionalnom nivou. Pitanja na kojima i dalje treba raditi, jesu uspostavljanje efikasnijeg sistema komunikacije sa Odborom direktora.

Donatori u 2018. godini su bili: Ministarstvo sporta i mladih, Ministarstvo javne uprave, Evropska komisija, Delegacija evropske unije u Crnoj Gori, SALTO Resursni centar.

IV PREGLED RADA ORGANIZACIJE PO REALIZOVANIM PROJEKTIMA

Projekat br. 1

Regionalna platforma organizacija civilnog društva za zagovaranje socijalnih inovacija u oblasti zapošljavanja mladih koji su u riziku od socijalnog isključenja – You see!

Donator

Evropska komisija
Ministartvo javne uprave

ADP- Zid od januara 2015. godine sprovodi regionalni projekat „Regionalnu platformu organizacija civilnog društva koje se zalažu za socijalne inovacije u oblasti zapošljavanja mladih koji su u riziku od socijalne isključenosti“, u saradnji sa organizacijama civilnog društva iz Srbije, Bosne i Hercegovina, Makedonije, Kosova, Albanije i Turske, a kroz koji je i formirana YouSee! platforma. Projekat ima za cilj da doprinese kreiranju javnih politika koje garantuju veću socijalnu i ekonomsku sigurnost i uključivanje mladih u društvu. Tokom prve dvije godine implementacije projekta, prikupljene su ideje, resursi i efikasna rješenja koja su primijenjena i pripremljena kao preporuka politika tokom 2017.godine. Rezultati koji su realizovani tokom 2018. godine su: predstavljen u svim partnerskim zemljama Zakon o obavljanju radne prakse; urađeno 7 Nacionalnih izvještaja politike zapošljavanja u zemljama Zapadnog Balkana i Turske; Regionalne preporuke za transformaciju regionalne politike kroz društvene inovacije u pretpristupnom

razdoblju"; realizovani su sastanci sa predstavnicima relevantnih institucija u cilju zagovaranja Zakona o obavljanju radne prakse i primjenu socijalnih inovacija u zapošljavanju; testirana je jedna socijalna inovacija koja je rezultirala uspostavljanjem socijalnog preduzeća; realizovan je prvi Socialthon u regionu koji je okupio preko 50 učesnika iz zemalja Zapadnog Balkana i 15 predavača iz iste regije; organizovan je drugi Upbeat Forum socijalnih inovacija koji je trajao dva dana, okupio preko 30 govornika iz EU i regiona i preko 200 učesnika iz regiona Zapadnog Balkana.

Projekat br. 2

Jačanje pristupa pravima građanima pogođenima kontroverznom stambenom politikom i socijalno neosjetljivom privatizacijom

Donator

Delegacija evropske unije u Crnoj Gori
Ministartvo javne uprave

Životni standard najugroženijih grupa građana u Crnoj Gori pogoršao se u posljednjih nekoliko godina, uglavnom kao rezultat vladinih politika koje nepovoljno utiču na pristup građana i ostvarivanje ekonomskih i socijalnih prava. Socijalna politika je u značajnoj mjeri svedena na pružanje skromne finansijske i materijalne pomoći. Podrška i pomoć na putu izlaska iz stanja socijalne potrebe i uskraćenosti i aktivno uključivanje u društveni život praktično ne postoje. Naime, sadašnji okvir socijalne politike ne samo da ne ostvaruje ove ciljeve, već vodi do nemogućnosti zadovoljavanja osnovnih životnih potreba (osnovne prehrambene zalihe, pristojno stanovanje, odjeća i obuća, plaćanje komunalnih usluga itd.) I graniči mogućnost građana izaći iz stanja egzistencijalne krize držeći ih u stanju straha i neizvjesnosti, što je izravan potencijalni izvor strukturalnog nasilja, čak i doslovnog nasilja, zbog neadekvatnih uslova stanovanja ili ako ne ispune zahtjeve za daljnjim korištenjem prednosti socijalnog stanovanja.

Opšti je cilj projekta doprinijeti izgradnji konsenzusa o kontroverznom području politika u području zaštite ekonomskih i socijalnih prava posebno osjetljivih grupa na diskriminaciju.

Specifični cilj projekta je pružiti podršku građanima koji žive u riziku od siromaštva razvijanjem rješenja kroz usluge i zagovaranjem politika koje sprječavaju negativne posljedice koje proizlaze iz nekontrolirane privatizacije i liberalizacije dobara koji su socijalna kategorija, poput stambenog zbrinjavanja, vode i hrane.

Realizovane aktivnosti u 2018:

Osnivanje građanske koalicije za pripremu i vođenje inicijative i prikupljanje podrške građana; Javne rasprave i rasprave s predstavnicima lokalnih vlasti i zastupnicima o ostvarivanju prava na pravo na stan; Podnošenje podzakonskih prijedloga za doprinos zaštiti ranjivih skupina u postupku legalizacije i ostvarivanja prava u postupku reguliranja prava na stan; Izrada web portala i priručnika za podršku građana u procesu legalizacije i uređenja nezakonito izgrađenih objekata za osnovno stanovanje; Organizacija treninga za lokalne timove u pružanju pomoći građanima; Pružanje pomoći stručnim timom porodicama u procesu legalizacije nelegalno sagrađenih objekata.

Projekat br. 3

WEB4YES

Donator

Evropska komisija

Projekt WeB4YES (Organizacije civilnog društva zapadnog Balkana za podršku zapošljavanju mladih) podržan je u okviru Programa za civilno društvo i medija 2016 - 2017, koji konsolidira regionalne tematske mreže organizacija civilnog društva od Evropske komisije.

Ovaj projekt predstavlja inicijativu na regionalnom nivou koja je namijenjena pružanju inovativnih međusektorskih pristupa i mladim nezaposlenim građanima regije Zapadnog Balkana pruža mogućnost povećanja zapošljivosti i zapošljavanja. Projekt je osmišljen tako da odgovori na postojeće izazove nedovoljne saradnje između aktera civilnog društva i javnih institucija zapadnog Balkana u političkim procesima i odlučivanju prema reformskom procesu nezaposlenosti mladih.

Realizovane aktivnosti: dva nacionalna foruma, istraživanje na polju aktivnih mjera zapošljavanja i socijalnog preduzetništva.

Projekat br. 4

„Child friendly tourism“ u prekograničnoj regiji Crna Gora - Albanija

Donator

Evropska komisija kroz Ministratsvo finansija Crne Gore - IPA Program prekogranične saradnje Crna Gora - Albanija 2014-2020

Child friendly tourism/ Turizam pogodan za djecu u prekograničnom regionu je inovativan program na polju turizma u prekograničnoj regiji Crna Gora – Albanija.

Predviđeno je da projekat podstiče saradnju između predstavnika ciljnih grupa koje treba da iskuse prostor na kojem djeluju kao zajedničko dobro koje treba razvijati, kako bi se osigurao interes lokalnih zajednica i pružalaca usluga - održiv i profitabilan proizvod. Dječiji prijateljski turizam kao dio turističke industrije može igrati značajnu ulogu u osnaživanju lokalnog stanovništva i diversifikaciji ekonomskog rasta koji može stvoriti nove mogućnosti za zapošljavanje u ruralnim područjima i drugim srodnim sektorima privrede.

Cilj projekta je da se podsticanjem turističke ponude prilagođene djeci doprinese poboljšanju standarda prekograničnog područja između MNE-AL, kroz promociju i pokretanje zajedničkog turističkog proizvoda. Ciljne grupe su organizacije u turističkoj industriji, organizacije civilnog društva, domaćinstva, jedinice lokalne uprave, mediji, turista, Međunarodni saradnici / eksperti.

Realizovane aktivnosti su kreirana webplatforma, obučeno preko 40 predstavnika turističke privrede, CSO-a, institucija o prednostima ovakve vrste ponude u prekograničnoj regiji, kreiran edukativni materijal, realizovano istraživanja u prekograničnoj regiji, mapirani predstavnici turističke privrede koji mogu da unaprijede svoju ponudu, a samim tim i ponudu regije.

Projekat br. 5

Karijerno savjetovanje mladih i praktična primjena znanja učešćem u regionalnom inovativnom programu „Socialthon“-u

Donator

Ministarstvo sporta i mladih

Mladi u Crnoj Gori se susrijeću sa različitim problemima prilikom zapošljavanja uslijed nedovoljnog poznavanja i informisanosti o mogućnostima na tržištu rada. Osim visoke stope nezaposlenosti mladih, problem se prepoznaje i u dugotrajnoj tranziciji iz sistema obrazovanja na tržište rada, što kod mladih prolongira i lišava mogućnosti za ekonomskim osamostavljenjem i stvaranjem ekonomske sigurnosti. Socijalna isključenost, nemogućnost razvijanja sopstvenih potencijala, personalna stagnacija je uzrok koji često vodi u dugoročnu nezaposlenost. Promjenjivost zahtjeva tržišta rada utiče na neophodnost konstantnog prilagođavanja mladih tim potrebama. Ove promjene nameću nužnost postojanja konstantnih i inovativnih servisa za mlade, kako one za karijernu orijentaciju i savjetovanje tako i one koji će im omogućiti sticanje novih znanja i vještina naročito u oblasti preduzetništva, prepoznavanja problema u zajednici koje mogu

riješiti i od njih razviti start-upove. Tokom 2017. godine ADP-Zid je uz podršku Direktorata za mlade, Ministarstva sporta realizovao projekat "Angažuj se!" u sklopu kojeg je kreiran i razvijen novi online sistem karijernog informisanja i savjetovanja. Međutim, kako bi se unaprijedila informisanost i aktivnost mladih potrebno je biti inventivniji i unaprijediti već postavljeni model online karijernog informisanja i savjetovanja koji će pružiti mogućnost mladima da budu aktivno uključeni u njegovo kreiranje i unaprijeđenje, što će efektivnije doprinijeti procesu aktivisanja i informisanja mladih. Kroz uspostavljen integrisan i holistički sistem podrške, povećanje aktivnosti mladih, razvoj preduzetničkih vještina i realizaciju inovativnog programa "Socialthon" pružiće se podrška mladima i omogućiće im se sticanje znanja i vještina koje će zajedno doprinijeti ostvaranju ekonomske i socijalne sigurnosti mladih kroz olakšan pristup tržištu rada i sticanje zapošljivosti.

Projekat br. 6

Promovisanje mjera aktivne politike zapošljavanja za mlade u riziku od socijalne isključenosti

Donator

Evropska komisija

Ministartvo javne uprave

Projekat ima za cilj jačanje kapaciteta omladinskih radnika, koji rade sa mladima koji su u riziku od socijalnog isključenja, da ih osnaže i pruže podršku u procesu inkluzije u društvu i povećanju zapošljivosti. Projekat se realizuje u okviru Erasmus+ programa, KA2 Izgradnja kapaciteta u oblasti rada sa mladima - Omladinski prozor za Zapadni Balkan. Takođe, projekat ima za cilj uspostavljanje saradnje između OCD i relevantnih aktera koji se bave zapošljavanjem u cilju prilagođavanja mjera aktivne politike zapošljavanja i kreiranju novih kojima bi se postigla veća zapošljivost ove ciljne grupe.

Projekat br. 7

Kontakt tačka za Erasmus+ program u zemljama Zapadnog Balkana

Donator

Salto South East Europe Resource Centre

Projekat ima za cilj pružanje podrške organizacijama za realizaciju projekata u oblasti mladih u okviru Erasmus+ programa, zatim pružanje podrške mladima da uzmu učešće u programu i aktivnostima u okviru programa. Tokom 2018. godine realizovani su brojni događaji i info sesije za različite ciljne grupe u cilju motivisanja svih različitih aktera u zajednici za učešće u programu, organizovane su obuke za jačanje kapaciteta organizacija, umrežavanje i jačanje saradnje Kontakt tačaka u regionu Zapadnog Balkana u cilju promovisanja programa, njegovih mogućnosti i benefita.